Oppilasmäärä.

Uuden oppikoulun perustamisesta meidän maahamme säädetään, että sellainen voidaan perustaa jollekin paikkakunnalle, kun m.m. on selvitty, että oppikoulu on siellä todellisen sivistystarpeen vaatima. Tämän todellisen sivistystarpeen mittapuuna täytynee ensi kädessä pitää sitä seikkaa, miten paljon paikkakunnalla on niitä koteja, jotka tahtoisivat ja muutenkin kykenisivät lapsensa kouluun kustantamaan, jos heille siihen tilaisuus suodaan. Kun käymme tarkastamaan Terijoen yhteiskoulun oppilasmääriä sen 25-vuotisen toiminnan eri aikoina, niin teemme helposti sen huomion, että oppilaita koulussa on alusta alkaen ollut runsaasti. Kouluun pyrkijöitä on useana vuonna ollut niinkin paljon, että kaikkia tavanmukaisissa sisäänpääsytutkinnoissa tietojensa puolesta hyväksyttyjä ei tilanpuutteessa olekaan voitu vastaanottaa. Tämähän on vakuuttava todistus siitä, että ne paikkakuntamme henkilöt, jotka vaivojaan säästämättä ja uhrauksiakin tehden tänne Terijoelle yhteiskoulun perustivat ja sen ylläpitämisestä monina vaikeinakin aikoina huolehtivat, että ne henkilöt eivät erehtyneet arvioidessaan tällaisen sivistyslaitoksen tarpeellisuutta kotipaikkakunnalleen.

Kun yhteiskoulu 1907 aloitti kaksiluokkaisena toimintansa, otettiin siihen heti 82 oppilasta, näistä ensi luokalle 52 ja toiselle 30. Tämä oli varmaan enemmän kuin osattiin odottaa, joka tapauksessa enemmän kuin silloiseen suhteellisen vaatimattomaan vuokrahuoneustoon kohtuudella voitiin siioittaa. Ja ettei tämä kouluun pyrkijöiden suuri määrä johtunut vain siitä, että monet kodit, jotka aikaisemmin eivät lapsiaan Viipurin kouluihin voineet kustantaa, odottivat nyt heidän pääsyään omaan kouluun, siitä on osoituksena

oppilasjoukon tasainen kasvu seuraavien lukuvuosien aikana, koulun laajetessa vuosittain luokalla kerrallaan. Olipa vuoden 1908 syyslukukauden alkaessa, siis koulun toisena toimivuonna, hyväksyttyjä pyrkijöitä taas niin paljon, että johtokunta katsoi olevansa pakoitettu perustamaan rinnakkaisosaston koulun ensimmäiselle luokalle. Tätä rinnakkaisosastoa oli sitten ylläpidettävä vielä seuraavanakin vuonna toisella luokalla.

Oppilasmäärän vuotuinen kasvaminen jatkui jotenkin tasaisesti siihen saakka, kun koulu muodostui täysiluokkaiseksi, s.o. kahdeksanluokkaiseksi. Syksyllä 1910, jolloin koulu tuli viisiluokkaiseksi, oli sen oppilasluku 193 ja kolmea vuotta myöhemmin kun VIII luokka aloitti toimintansa ja koulu siis pääsi täysiluokkaiseksi, oli siinä oppilaita 228. Oppilasluku pysyikin sitten useiden seuraavien vuosien ajan noin 220 paikkeilla. Sitä voidaankin pitää jotenkin normaalisena kahdeksanluokkaisen koulun oppilasmääränä, sillä se edellyttää oppilasluvuksi alaluokilla 40, keskiluokilla 30 ja yläluokilla 15—20.

Lukuvuonna 1918—1919 tapahtui jyrkkä muutos yhteiskoulun oppilasmäärässä. Se putosi silloin paljon alle kahdensadan, ollen syksyllä koulun alkaessa 184 ja keväällä koulutyön päättyessä vain 161. Lukuvuoden kuluessa tapahtui silloin harvinaisen paljon eroamisia koulusta. Syynä tähän oppilasmäärän jyrkkään pienenemiseen olivat tietysti vapaussotaa seuranneet suuret muutokset taloudellisissa ja myöskin poliittisissa suhteissa. Kun maamme vapautui Venäjän holhouksesta, kun bolshevikit idässä saivat valtiovallan käsiinsä, sulkeutui raja ja huvila-asutus kokonaan tyrehtyi. Näiden seutujen talouselämälle merkitsi tämä varsin ankaraa iskua. Monet köyhtyivät ja siirtyivät muualle toimeentuloaan etsimään. Lukuisat rautatieläiset, joiden lapset olivat käyneet täällä koulua, siirrettiin taas tältä n.s. Pietarin rataosalta, jonka liikenne oli vähentynyt ehkä kymmenenteen osaan entisestään, muille paikkakunnille. Tuntuvan vähentymisen aiheutti varmaan myöskin Pietarin suomalaisten siirtyminen pois tai joka tapauksessa mahdottomuus sieltä käsin enää käydä täkäläistä koulua. Aikaisemmin, säännöllisissä oloissa oli Rajajoen takaisilta rautatieasemilta ja Pietarin kaupungista käynyt Terijoen yhteiskoulua useita kymmeniä oppilaita.

Talouselämä tälläkin Kannaksen kolkalla kuitenkin hiljalleen sopeutui muuttuneihin oloihin. Vaikeissakin olosuhteissa pyrkii ihmismieli aina eteenpäin. Ja varmaankin juuri «huono aika» kannusti monia erityisesti koulunkäynnin kautta hankkimaan itselleen mielestänsä parempia menestymisen edellytyksiä. Oppilastilasto näet osoittaa, että kouluun pyrkijöiden lukumäärä alkoi heti seuraavasta vuodesta lähtien taas kasvaa, ensin hitaammin, sitten syksystä 1921 alkaen nopeasti. Sanottuna vuonna oli koulun oppilasluku jo suurempi kuin milloinkaan aikaisemmin, nimittäin 250 paikkeilla. Ensimmäiselle luokalle oli silloin perustettava rinnakkaisosasto ja uusia samanlaisia oli sitten seuraavina vuosinakin pyydettävä, kunnes syksystä 1926 alkaen näitä rinnakkaisluokkia on ylläpidetty viisi kunakin lukuvuonna, tavallisesti yksi jokaisella keskikoulun luokalla. Lukuvuonna 1926—1927 sivuutti oppilasmäärä ensi kerran neljänsadan. Se onkin sitten taas siitä saakka pysynyt melkein muuttumattomasti samansuuruisena, jotenkin tasan neljänsadan paikoilla.

Näin on koulumme oppilasmäärä 25 vuoden kuluessa vaihdellut, sen muuttuminen on ollut siis pääasiassa kasvamista. Kaikki ne toiveet, mitkä neljännesvuosisata sitten tässä suhteessa kouluun kiinnitettiin, että tämä koulu saisi hoiviinsa sulkea sankat parvet Kannaksen nousevaa nuorisoa, ne toiveet ovat runsaassa määrässä toteutuneet nyt päättyneen 25-vuotiskauden kuluessa.

M. Salokas.